

اصول مطالعه در دانشگاه مجازی

با محوریت دانشگاه پیام‌نور با رویکرد عملی

(به همراه معرفی روش ابداعی طراحان)

مؤلف : سید جمال پورهاشم

اصول مطالعه در دانشگاه مجازی

با محوریت دانشگاه پیام‌نور با رویکرد عملی

(به همراه معرفی روش ابداعی طراحان)

تالیف:

سیدجمال پورهاشم

انتشارات موجک

سرشناسه: پورهاشم، سید جمال، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدید آور: اصول مطالعه در دانشگاه مجازی با محوریت دانشگاه پیام نور با رویکرد عملی / تالیف سید جمال پورهاشم.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۱۰۰ص.

شابک: ۵-۰۹۰-۹۹۴-۶۰۰-۹۷۸-۲۵۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۹۹-۱۰۰.

موضوع: دانشگاه پیام نور

موضوع: Payam Noor University

موضوع: آموزش از راه دور -- ایران -- نمونه پژوهی

موضوع: Distance education -- Iran -- Case studies

موضوع: مطالعه و فراگیری -- ایران -- نمونه پژوهی

موضوع: Study skills -- Iran -- Case studies

شناسه افزوده: دانشگاه پیام نور

شناسه افزوده: Payam Noor University

رده بندی کنگره: LC۵۸۰۸

رده بندی دیویی: ۳۷۸/۱۵۵۴۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۷۵۵۲۶

انتشارات موجک

تلگرام: ۰۹۰۱۷۶۷۲۵۰۲ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۶ - ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۳ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir

عنوان: اصول مطالعه در دانشگاه مجازی با محوریت دانشگاه پیام نور با رویکرد عملی

تالیف: سید جمال پورهاشم

طراح جلد: سیده زهرا روشنایی

مشخصات ظاهری: ۱۰۰ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: بهار ۱۳۹۸، تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال، شابک: ۵-۰۹۰-۹۹۴-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را ندارد. متخلفین به موجب بند ۵ ماده قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

با احترام

تقديم بهيچگاه مقدس اهل بيت (عليم السلام)

و

تقديم به جانبازان و شهدای والامقام و خانواده مغز ایشان

دعای فرج امام زمان (ع)

إلهي عَظَمَ البلاءُ وَ بَرِحَ الخَفَاءُ وَ انْكَشَفَ العِطَاءُ وَ انْقَطَعَ الرَّجَاءُ وَ ضَاقَتِ الأَرْضُ وَ مُنَعَتِ السَّمَاءُ وَ
أَنْتَ المُسْتَعَانُ وَ إِلَيْكَ المُشْتَكَى وَ عَلَيْكَ المُعْوَلُ فِي الشَّدَّةِ وَ الرَّخَاءِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدَ وَ آلِ
مُحَمَّدٍ أَوْلِي الأَمْرِ الَّذِينَ فَرَضْتَ عَلَيْنَا طَاعَتَهُمْ وَ عَرَفْتَنَا بِذَلِكَ مَنْزِلَتَهُمْ فَفَرِّجْ عَنَّا بِحَقِّهِمْ فَرَجاً عَاجِلاً
قَرِيباً كَلِمَحِ البَصْرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ اكْفِيَانِي فَإِنَّكُمَا كَافِيَانِ وَ انصُرَانِي
فَإِنَّكُمَا نَاصِرَانِ يَا مَوْلَانَا يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ العَوْتُ العَوْتُ العَوْتُ أَدْرِكْنِي أَدْرِكْنِي أَدْرِكْنِي السَّاعَةَ السَّاعَةَ
السَّاعَةَ العَجَلُ العَجَلُ العَجَلُ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ

دعای سلامتی امام زمان (ع)

«اللَّهُمَّ كُنْ لَوْلِيكَ الحُجَّةَ بْنِ الحَسَنِ صَلَّوْا تُكَ عَلَيْهِ وَ عَلَيَّ آبَائِهِ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَ فِي كُلِّ سَاعَةٍ وَلِيّاً وَ
حَافِظاً وَ قَائِداً وَ نَاصِراً وَ دَلِيلاً وَ عَيْناً حَتَّى تُسَكِّنَهُ أَرْضَكَ طَوْعاً وَ تُمَتِّعَهُ فِيهَا طَوِيلًا»

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	پیشگفتار .....
۳	فصل اول: مروری بر مفاهیم کلی .....
۳	۱-۱ علم و دانش .....
۹	۲-۱ یادگیری .....
۹	۳-۱ انواع مختلف یادگیری .....
۱۰	۱-۳-۱ یادگیری کلامی .....
۱۰	۲-۳-۱ یادگیری حرکتی .....
۱۱	۳-۳-۱ یادگیری مشاهده‌ای .....
۱۱	۴-۳-۱ یادگیری اجتنابی .....
۱۲	۵-۳-۱ یادگیری تصادفی .....
۱۲	۶-۳-۱ یادگیری نهفته .....
۱۳	۴-۱ دانشگاه و دانشکده .....
۱۴	۵-۱ آموزش مجازی .....
۱۵	۶-۱ دوره‌های پیام‌نور .....
۱۷	۷-۱ برخی از قوانین و آیین‌نامه‌های آموزشی دانشگاه پیام‌نور .....
۱۷	۱-۷-۱ حضور و غیاب .....
۱۷	۲-۷-۱ تعداد واحدهای انتخابی در یک نیمسال تحصیلی ماده ۱۲ .....

- ۱۹-۷-۳ مرخصی تحصیلی ۱۹
- ۱۹-۷-۴ حذف و اضافه ۱۹
- ۲۰-۷-۵ انصراف از تحصیل ۲۰
- ۲۱-۷-۶ انتقال دانشجویان پیام نور ۲۱
- ۲۳-۷-۷ تغییر رشته ۲۳
- ۲۵-۷-۸ مهمان ۲۵
- ۲۶-۷-۹ مهمان اضطراری ۲۶
- ۲۶-۷-۱۰ مهمان دائم ۲۶

فصل دوم: مروری بر روش ها و تکنیک ها و شرایط مطالعه ۲۹

- ۱-۲ شیوه و تکنیک های مطالعه ۲۹
- ۲-۲ انواع روش های مطالعه ۳۱
- ۱-۲-۲ روش پس ختام ۳۱
- ۲-۲-۲ مراحل پیش خوانی ۳۱
- ۳-۲-۲ مرحله سؤال کردن ۳۱
- ۴-۲-۲ مرحله خواندن ۳۱
- ۵-۲-۲ مرحله تفکر ۳۱
- ۶-۲-۲ مرحله از حفظ گفتنی ۳۲
- ۷-۲-۲ مرحله مرور کردن ۳۲
- ۸-۲-۲ روش دقیق خوانی ۳۲
- ۳-۲ حذف عوامل مزاحم فکری ۳۳
- ۴-۲ فراهم کردن محیط مناسب ۳۴
- ۵-۲ برخی از نکات ضروری برای مطالعه در دانشگاه مجازی ۳۴
- ۱-۵-۲ نکات مهم هنگام انتخاب واحد ۳۴
- ۲-۵-۲ نکات مهم در طول ترم تحصیلی ۳۷

۶-۲ برخی از روش‌های نادرست مطالعه ۳۸

فصل سوم: تکنیک‌های عملی مطالعه دروس در دانشگاه مجازی ۴۱

۱-۳ گام‌های حیاتی برای موفقیت در آزمون‌های دانشگاه پیام‌نور ۴۲

۱-۱-۳ انتخاب واحد اصولی ۴۲

۲-۱-۳ برنامه‌ریزی صحیح ۴۲

۳-۱-۳ از کجا شروع کنیم؟ ۴۳

۴-۱-۳ ترسیم جدول ۴۵

۵-۱-۳ ترسیم جدول زمان‌بندی برای مطالعه ۴۷

۶-۱-۳ محاسبه میزان صفحات روزمره از هر درس برای مطالعه ۴۸

۷-۱-۳ مشخص کردن ((سه‌میه مطالعه)) ۵۰

۸-۱-۳ روش اول مشخص کردن سه‌میه مطالعه ۵۰

۹-۱-۳ روش دوم مشخص کردن سه‌میه مطالعه ۵۵

۱۰-۱-۳ چند نکته مهم درباره روش دوم ۵۸

۱۱-۱-۳ مطالعه هوشمندانه ۶۰

۲-۳ آزمون تستی ۶۰

۱-۲-۳ نحوه مطالعه آزمون تستی ۶۰

۲-۲-۳ روش مطالعه تستی دروس ۶۱

۳-۲-۳ نظریه ۶۵

۴-۲-۳ سوالات ۶۹

۵-۲-۳ آزمون‌های ده درصدی و سی و سه درصدی و آزمون‌های صد در صدی ۷۲

۳-۳ آزمون تشریحی ۷۴

۱-۳-۳ روش مطالعه دروس تشریحی ۷۴

۴-۳ دروس تستی - تشریحی ۸۳

۱-۴-۳ نحوه مطالعه دروس تشریحی ۸۳

- ۸۴..... نظریه ۲-۴-۳
- ۸۵..... بخش اول سوالات تشریحی ۳-۴-۳
- ۸۶..... بخش دوم سوالات تستی ۴-۴-۳
- ۸۸..... نحوه طراحی سوال برای شرطها و ویژگیها ۵-۴-۳
- ۹۱..... نحوه مطالعه درس زبان ۶-۴-۳
- ۹۳..... نحوه مطالعه دروس محاسباتی (آمار، ریاضی، حسابداری، مدیریت مالی، ...) ۷-۴-۳
- ۹۵..... بخش آخر- نوید یک تغییر! ۵-۳

۹۷..... فهرست منابع

- ۹۹..... برخی از تألیفات مؤلف
- ۹۹..... مقالات
- ۱۰۰..... کتابها

پیشگفتار

إِمَامُ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ زَكَاةً ، وَزَكَاةُ الْعِلْمِ أَنْ يُعَلِّمَهُ أَهْلَهُ.

امام صادق علیه السلام: هر چیزی زکاتی دارد و زکات دانش، آموختن آن است به اهلش.

تحف العقول: ۳۶۴ منتخب میزان الحکمه: ۴۰۰

شکر و سپاس خداوند تبارک و تعالی را که توفیق مجدد به بنده حقیر خود عنایت فرمودند تا بتوانم با ارائه اثری هرچند کوچک بخشی از زکات علم خود را تقدیم گردانم که ان شاء الله مورد قبول درگاه حق تعالی قرار گیرد و نوری امید بخش و الهی در پرونده اعمالم محسوب گردد.

بنده رشته مدیریت بازرگانی را در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد در دانشگاه پیام نور گذراندم و شاید برای شما جالب باشد که بدانید در ابتدای ورود به دانشگاه علی رغم اخذ تعداد واحدهای بسیار کم با معدل بسیار پایینی آن ترم را پشت سر گذاشتم و لیکن در انتهای مقطع کارشناسی با کسب واحدهای بیشتر تا بیست واحد، معدل ۱۸ کسب کردم و حتی دانشجویان دیگر را از طریق تدریس در دانشکده به صورت عام المنفعه کمک می کردم و توانستم در مقطع کارشناسی ارشد با معدل ۱۸/۲۶ در رشته مدیریت بازرگانی بین الملل از این دانشگاه فارغ التحصیل گردم. می توان اذعان داشت که ضعف اکثریت دانشجویان این دانشگاه بالاخص دانشجویان مقطع کاردانی و کارشناسی در این است که در سنوات تحصیلی قبلی خود تمام یا بخش عمده ای از دروس را به صورت تشریحی گذرانده اند و زمانی که وارد این دانشگاه می شوند با تجربه جدیدی از تشکیل کلاس ها و آزمون ها مواجه می شوند و اینجا تنها چیزی که در وجود این دانشجویان ایجاد خواهد شد چیزی جز احساس یاس و ناامیدی عمیق و استرس فراوان و سرخوردگی نخواهد بود و متأسفانه در بسیاری از مواقع انصراف و ترک تحصیل ماحصل این احساس تلخ خواهد بود.

خود بارها شاهد این واقعیت بوده ام که بسیاری از دانشجویان عزیز علی رغم مطالعه بسیار زیاد باز هم نمره بسیار پایینی در آزمون های پایان ترم کسب کرده اند، در این دوران که در کلاس ها توفیق

تدریس دروس را به بیش از صدها دانشجو داشته‌ام هیچ لحظه‌ای را شیرین‌تر از لحظه لبخند و شادی دانشجویان عزیز بعد از موفقیت آنها در آزمون‌هایشان با نمره‌ای فراتر از تصور آنها نیافتم، از این رو در این کتاب سعی گردید برخی از اصول را که بارها و بارها آزموده شده است همراه با شیوه‌هایی برای پیش‌بینی سوالات احتمالی هر ترم به صورت کاملاً عملی خدمتتان ارایه گردانم. کتاب پیش رو شامل سه بخش می‌باشد، در بخش اول مروری اجمالی بر مفاهیم کلی خواهیم داشت و در بخش دوم به صورت مفصل به تکنیک‌های مطالعه می‌پردازیم، همچنین در این بخش شیوه برنامه‌ریزی پیشنهادی که بارها آزموده شده است و مورد استقبال دانشجویان گرامی قرار گرفته است به صورت گام به گام بیان گردید و در بخش نهایی تلاش شد موارد ضروری و حیاتی برای نحوه مطالعه دروس به صورت خودخوان و بدون حضور در کلاس درس را در دانشگاه مجازی و بالاخص در دانشگاه پیام‌نور به صورت کاملاً عملی که ماحصل تجربه چندین ساله این حقیر در این مسیر بوده است را شرح دهیم که شما می‌توانید از آن برای آمادگی در آزمون‌های دیگری همچون آزمون‌های استخدامی و آزمون راهنمایی و رانندگی و آزمون‌های فنی و حرفه‌ای و حتی هر نوع آزمونی که برای اولین بار برگزار می‌گردد بهره‌گیرید. قطعاً با مطالعه این کتاب نه تنها قبولی شما در آزمون‌های ترمی تضمین می‌گردد بلکه کسب نمره بالا را که به رویایی برای دانشجویان این دانشگاه‌ها تبدیل شده است به امری آسان و معمول برای شما تبدیل می‌گردد. در نگارش این کتاب ضمن تاکید بر رعایت اخلاق و امانت داری به دو اصل اختصار و کاربردی بودن مطالب توجه گردید تا موجب اتلاف وقت دانشجویان گرامی نشود و بکارگیری مطالب به گونه‌ای راحت و عملی و به دور از کلی‌گویی‌ها و سناریو پردازی‌ها باشد.

در پایان جا دارد از همراهان همیشگی‌ام، پدر و مادر بزرگوارم و خواهر و برادر عزیزم و همچنین استاد گرامی جناب آقای سرهنگ ساسان سهرابی، تشکر و قدردانی خود را اعلام نمایم. همچنین از جناب آقای دکتر مجید رستمی مدیریت محترم انتشارات موجک به جهت قبول و چاپ آثار این حقیر کمال تشکر و امتنان را دارم.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در مورد دانشگاه چنین می‌فرمایند:
دانشگاه جهت‌دار و دیندار، به شدت متمایل به ارزش‌های
انقلابی و اسلامی است. دانشگاه که قوام اصلی آن به استاد و
دانشجوست، حقیقتاً پایه‌ی برای آینده‌ی کشور محسوب
می‌شود. محیط دانشگاه، باید محیط دینی باشد. باید این را
تأمین کنیم و این نمی‌شود، مگر این که شما که رؤسا و
مسئولان دستگاه‌های دانشگاهی کشور هستید ... صددرصد با
تعصب دینی و انقلابی و پایبندی شدید و اصرار بر این که باید
دین حاکمیت پیدا کند و چتری بر زندگی محیط دانشگاه
بزند، این هدف را تعقیب کنید. از کلمه‌ی تعصب نترسید.
تعصب جاهلی بد است. عصیانی که از روی جهالت نباشد،
خیلی هم خوب است. عصیبت، معنایش جهالت نیست.

ISBN: 978-600-994-090-5

انتشارات موجک